

Karácsony a Szecsckában.

Az első időkben a meghitt ünneplés fokozatosan átcsúszott egy énekelgető, nótázgatós multságba, amit aztán a „kemény mag” hajnalig folytatott egy-egy lakásban. (Azért olyan nagy barátságok nem alakultak. A Kádár rendszerben a magamfajta szamizdat olvasó, rendszerkritikus figura afféle ragályos betegséget hordozónak érezte magát, nem szerette volna, ha mások is elkapják tőle. (Még ha alapvetően magam is úgy gondoltam, hogy a kapitalizmus helyett valami közösségibb világban kellene élni, csak nem olyanban, mint ez.)

Aztán ez lassan elmaradt. Kialakult a: meghallgatjuk a kórust, az igazgatói beszédet, eszegetünk, kis csoportokra szakadozva beszélgetünk, hazamegyünk stílusú ünnepség.

Nyugdíjasok is visszajártak, érdekes volt látniuk az új kollégákat.

Idén már olyan sok volt az új arc, hogy elbizonytalanodtam. Van értelme még ennek a visszajárásnak? Ismerjük ugye a Muppet show két öregemberét, akiknek semmi sem tetszik ebben az új színházban.

Nem válok lassan magam is hasonlónak? Hisz még a „szép régi időkben” sem volt azért olyan egyértelmű, hogy egy csapat vagyunk. Én – meglehetősen átgondolatlanul – elvártam volna minden kollégámtól, hogy hozzám hasonlóan, kezdje el átformálni didaktikai gyakorlatát a legszelebb forrásokból gyűjtött módszerek alkalmazásával. (Volt persze néhány kolléga, aki hasonlóan gazdag módszertannal rendelkezett, néha beültem egy-egy órára Szalai Ferihez, benéztem Rigó Ágihoz, Hegéhez.) Természetesen a magánéletük terhére. Szerencsére a rendszerváltáskor már tisztábban láttam ennek lehetetlenségét, nem is próbáltam meg igazgatóvá, vagy helyettesé válni, ekkor már túl messzire szakadtam a rajztanítás derékhadától, láttam, hogy az eközben viselt súlyokat nem terhelhetem rá a testületre.

Lengyelne Éva nem látta be ugyanezt, megpróbálta a szomszéd várban, sajnos belebukott, ahogyan én is belebuktam volna. A másik nagy szerencse Dezső igazgatósága volt. Sokkal jobb iskolamenedzserré vált, mint amire én képes lettem volna.

Közben felmerült néhány lehetőség, hogy felhagyjak a tanítással, tagja lettem az Országos Közoktatási Tanácsnak, innen könnyű lett volna egy oktatáspolitikusi, vagy hivatalnoki pályára lépni, de jól utánagondolva, be kellett látnom, ez sem az én terepem. Ahogyan a művészeti menedzseré sem, amire egyszer szintén kaptam egy felkérést.

Maradtam a rajz teremben.

Gyűjtöttem tovább a rajztanárok legjobb módszereit, hol jól, hol rosszul adaptálva őket. Amikor ezekért kitüntetések kaptam, mindig az rémlett fel előttem, amit egykori gimnazista barátom mondott irodalmi lapokban megjelentírásaimról. „Ha ezek a szerkesztő ismernének, semmit nem közölnének tőled.” Szaktanácsadói látogatásaim során – az ellenőrző testület tagjaként mindig a legjobb kollégákhoz „küldtem ki magam” – találkoztam néhány olyan tanárral, aki személyiségében is fel tudott nőni didaktikai értékeihez. Ahogyan pl. Kádár-Csomor Gabi is.

Aztán jött az alapfokú művészeti iskola egészen más, szabadabb világa, jó fizetéssel, néhány remek kollégával, meg néhány derék, középhadbelivel, plusz egy-két „kedves néni, bácsi, de nem váltja meg a világot.”

Tartottam az óráimat, igazgatóként nem próbáltam meg „javíthatni” kollégáim munkásságát. „Ott a Vizuálpedagógiai Kapcsoskönyv, merítsétek ki belőle amit tudtok.

Amikor egy-egy tagiskolánkban vezettem csoportot, alkalmazkodtam a tagozatvezető módszertani felfogásához.

Aztán az alapítványi iskola bezárt, visszakerültem a Szecsckába, az Arizóna programmal még pedagógiai feladatot is vállaltam, az erről írt szövegemet harmincezren töltötték le a Tan-Tani folyóirat oldaláról, ezzel aztán el is búcsúztam a sulitól. Nyugdíj, kertészkedés, építkezés a fiaimnál, meg a félbemaradt írások befejezése.

A Fészen néhány kollégával időnként még írunk egymásnak, egyikükkel a baráti kapcsolat is fennmaradt, de én a barátaimmal is inkább a régi, humanista idők barátságát élem meg. Néha egy-egy levél, meg évente, néhány évente egy személyes találkozás.

Talán el kellene már engednem ezeket a karácsonyi megjelenéseket is. Kivéve, ha erre a bejegyzésre jönnek majd a privát levelek:

Olvasunk téged, örülünk, hogy személyesen is találkozhatunk.